

2012-10-04

Vattenenheten

Tilla Larsson

Epost: tilla.larsson@jordbruksverket.se

ANSVAR OCH DELAKTIGHET

för vattenavledning i Höje å huvudfåra och Önnerupsbäcken

Höje å tillhör sydvästra Skånes viktigaste vattendrag ur jordbrukssynpunkt. Ån är dessutom en viktig recipient för dagvatten och renat avloppsvatten. Översvämningarna under sommaren 2007 är exempel på konsekvenserna av stor nederbörd, dagvattenutsläpp och begränsningar i vattenavledning.

Merparten av Höje å huvudfåra och tillrinnande diken och ledningar är reglerade genom olika markavvattningsföretag. Markavvattning är en förutsättning för att driva ett rationellt jord- och skogsbruk. Även samhället har anpassat sig efter dessa förhållanden och är idag beroende av att avledningssystemet fungerar för att avleda dagvatten. Det förekommer även avledning av renat spillvatten, både från kommunala reningsverk och från enskilda avlopp. Problem med kapaciteten i en vattenavledning uppstår när hög avrinning från naturmark sammanfaller med stora dagvattenutsläpp. När överskottsvatten inte kan ledas bort översvämmas tomter, källare och åkrar.

Med tanke på betydelsen för de tre kommunerna Lomma, Lund och Staffanstorps påbörjades 2007 ett kommunövergripande arbete kring Höje å som recipient och huvudstråk för vattenavledning. Jordbruksverket Vattenenheten har haft i uppdrag att kartlägga ansvarsförhållande i Höje å huvudfåra och i Önnerupsbäcken, befintliga tillstånd och kontaktpersoner.

En åtgärd som är nödvändig, förutom en ökad hänsyn vid den fysiska planeringen och fördröjning av dagvatten, är att hitta en fungerande lösning för vattenavledningen i Höje å. Jordbruksverket Vattenenheten har därför föreslagit hur en frivillig organisation för samarbetet kring vattenavledningen skulle kunna organiseras. Den ska hantera den hydrauliska och juridiska delen, och inte förväxlas med det miljöarbete i övrigt som pågår inom avrinningsområdet. Samordningen föreslås ske genom en s.k. Åman utsedd och finansierad av de tre kommunerna.

Med denna helhetssyn ökar kunskapen, och kommunernas påsläpp av dagvatten blir synliga och kan hanteras lika oavsett kommun. I rapporten ingår även ett förslag på kommunernas delaktighet för dagvattenutsläpp på de olika sträckorna.

Underlag i arbetet har varit befintliga tillstånd för markavvattningsföretag och annan vattenverksamhet. Förutom fältbesök har information inhämtats via möten med markägare, styrelse/syssloman, kommunala tjänstemän, Trafikverket, Vattenråd och politiker.

ANSVAR

En vattenanläggning är en anläggning som tillkommit genom vattenverksamhet, t.ex. ett dike eller en rörledning. En vattenanläggning är antingen reglerad genom tillstånd, t.ex. ett lagakraftvunnet dikningsföretag, eller oreglerad, t.ex. enskilda diken eller ledningar. När flera fastigheter var i behov av markavvattning gick man samman och bildade ett vattenavlednings-, torrlägnings-, diknings- eller invallningsföretag. I denna text används dikningsföretag som en samlande beteckning.

Dikningsföretagen tillkom för att vinna ny odlingsmark och för att förbättra vattenavledningen. De flesta har tillkommit vid förrättning enligt äldre vattenlagstiftning, och endast ett fåtal enligt miljöbalken. Det är jämförbart med en vattendom vilket innebär att deltagarna har ett giltigt tillstånd som ger dem rätt att avvattna sin mark, och som reglerar både deras rättighet och skyldighet att underhålla sin vattenanläggning. Företagen är fastställda med läge i plan och profil. Alla som äger mark som fick nytta av att ett dikningsföretag tillkom är deltagare, och kostnaden fördelas efter en fastställd kostnadsfördelningslängd. Dikningsföretagen ska skötas av en syssloman (äldre företag) eller en styrelse (nyare företag).

Det finns även en hel del vattenanläggningar som utförts utan tillstånd. På 60-talet var det t.ex. vanligt att kulvertera diken för att få bättre arrondering eller fördjupa och öka sektionen för att få bättre kapacitet. Även om åtgärderna inte tillståndsprövats innebär det inte att de är olagliga. Det var först 1986 som markavvattning blev generellt tillståndspliktigt. Vattenanläggningar tillkomna före 1986 kan därför vara, och är i regel lagliga. Detta är också vattenanläggningar som ska underhållas, eftersom flera kan vara beroende av de nya förutsättningarna som skapats. Inte bara för odling utan även för att möjliggöra en bebyggelse.

Om inget annat överenskommits betraktas vattenanläggningar längs oreglerade sträckor som tillhör till den fastighet där de fysiskt ligger, och ansvaret för underhåll åligger respektive fastighetsägare. Ligger vattenanläggningen i en fastighetsgräns delas ansvaret lika mellan fastigheterna på ömse sidor.

Ett naturligt vattendrag är ingen vattenanläggning. Det kan t.ex. vara fallet på sträckan vid Trolleberg. Då föreligger ingen underhållsskyldighet för fastighetsägarna, utan om någon lider skada kan de skaffa sig rätten att gå in och utföra rensning på egen bekostnad, t.ex. att ta bort ett nedfallet träd som dämmer.

ANSVAR HÖJE Å HUVUDFÅRA

Höje å är till största delen reglerad, och i huvudfåran finns sju dikningsföretag. Inom avrinningsområdet finns ytterligare ett 50-tal dikningsföretag som tillsammans med Lomma, Lund och Staffanstorps kommuner (dag- och avloppsvattenintresset) är beroende av att avledningen i Höje å fungerar.

Ansvaret för Höje å huvudfåra från kusten till Genarp anges uppdelat på olika sträckor i Bilaga 1. Dikningsföretagen är även markerade på översiktskartan, Bilaga 3, och sammanställda i en tabell, Bilaga 4, där även styrelser/kontaktpersoner mm angivits. Dikningsföretagen i huvudfåran har sammanlagt ett 100-tal deltagande fastigheter.

ANSVAR ÖNNERUPSBACKEN

Önnerupsbacken är till största delen reglerad. Inom avrinningsområdet finns ett 40-tal dikningsföretag som tillsammans med Lunds kommun (dag- och avloppsvattenintresset) är beroende av att avledningen fungerar.

Ansvar för Önnerupsbackens huvudfåra har här delats på två huvudgrenar; norrut genom Flädie och österut genom Fjellie mot Stångby. Ansvar anges uppdelat på olika sträckor i Bilaga 2. Dikningsföretagen är även markerade på översiktskartan, Bilaga 3, och sammanställda i tabell, Bilaga 4, där även styrelser/ kontaktpersoner mm angivits. Dikningsföretagen i dessa båda fåror har sammanlagt ett 80-tal deltagande fastigheter.

UTSLÄPP AV DAG- OCH AVLOPPSVATTEN

Till Höje ås och Önnerupsbackens huvudfåra ansluter förutom dikningsföretag flera utsläpp av dagvatten och renat avloppsvatten från de kringliggande kommunerna. De beräkningar som utförts av SWECO visar på att vid långvarig nederbörd och/eller kraftiga regn är påverkan av dagvatten liten. Vid ett 5-års regn under normala förhållanden har dagvattnet större betydelse. Beräkningarna visar att andelen dagvatten varierar mellan 6 och 13 % av det totala flödet. Ett dagvattenutsläpp kan även orsaka erosion vid utsläppspunkten och tillföra mer partiklar.

En stor del av Lund avvattnas direkt till Höje å huvudfåra, och detsamma gäller dagvatten från Dalby och Genarp. Dagvatten från Staffanstorps avleds via Dynnbäcken och Lommas utsläpp är på den sista sträckan innan Öresund. Förutom bebyggelse avvattnas delar av vägarna E6 och E22. Dagvattenutsläppen är beskrivna i SWECO's rapporter.

Renat avloppsvatten kommer från de olika reningsverken i berörda kommuner, och kan antas vara jämnt fördelat över året. Flödet är av mindre betydelse men dess växtnärsinnehåll kan bidra till vattendragens igenväxning.

Avloppsvatten och dagvatten får anslutas till diken eller rörledningar som ursprungligen anlagts för markavvattning om det kan ske med väsentlig fördel. Bestämmelsen bör tolkas så att det måste ske en teknisk prövning av att anslutning kan ske m.h.t. kapaciteten i dikningsföretagets anläggning. Finns det ingen kapacitet måste den som vill göra utsläppet anlägga fördröjningsmagasin eller öka kapaciteten.

Det är sällan dagvatten har behandlats i förrättningarna, och det vanligaste är att äldre dagvattenutsläppen saknar tillstånd och släpps ut i recipienten utan fördröjning. I vissa fall har överenskommelser om delaktighet i underhållskostnaderna för utsläpp av dag- och avloppsvatten upprättats mellan dikningsföretag och berörd kommun. Dagvattenutsläppen kan legaliseras genom att ompröva dikningsföretagen.

FÖRÄNDRINGAR

Flera förändringar har skett inom avrinningsområdet, främst sedan 50-talet då samhällena började växa allt snabbare. Förutom en ökad belastning av dagvatten har tidigare översvämningsytor försvunnit genom exploateringen och täckdikning. Dessutom förekommer invallningar längs huvudfåran som gjorts utan tillståndsprövning.

Redan idag finns problem med översvämnningar. För att avledningen från jordbruksmark och dagvatten från bebyggelse och infrastruktur ska fungera även med förväntad klimatförändring, kommer det troligtvis att krävas både fördröjning och kapacitetsökning. Samtidigt finns ett miljöintresse som vill hålla vattnet kvar längre i landskapet.

DIMENSIONERING

Dikningsföretagen är dimensionerade för en naturlig avrinning från odlingsmark. Syftet vid dimensionering var att få en för tillfället ekonomisk optimal avvattning av markprofilen för jordbruk. Avbördningsförmågan är ofta mindre än medelhögvattenföringen vilket medför att omkringliggande mark ibland kommer att översvämmas. Ett av dikningsföretagen i Höje å huvudfåra var ursprungligen dimensionerat för en avrinning så låg som 0,3 l/s,ha. Detta kan jämföras med dimensionerande naturligt flöde idag i området om närmare 1.5 l/s,ha.

FÖRSLAG PÅ ETT GEMENSAMT VATTENAVLEDNINGSFÖRETAG

Idag konkurrerar avrinning av dagvatten med avrinning från odlings- och naturmark. Det är ett begränsat utrymme i Höje å vilket kan leda till översvämningar. Eftersom det är nödvändigt att hitta en fungerande lösning för vattenavledningen i Höje å, har idén om ett gemensamt vattenavledningsföretag för Höje å huvudfåra växt fram.

Överenskommelse

Det är inte rimligt att ompröva alla berörda dikningsföretag i detta skede. Det nya vattenavledningsföretaget föreslås därför regleras genom en frivillig överenskommelse mellan kommunerna och berörda dikningsföretag. I överenskommelsen anges föreslagen organisation för ett praktiskt samarbete och kommunernas delaktighet för dagvatten.

Syfte

Syftet är att hitta en fungerande lösning för vattenavledningen i Höje å huvudfåra, tekniskt och juridiskt. Med ett helhetsperspektiv kommer även de oreglerade sträckorna och dagvattenutsläppen med. Ansvarsförhållanden blir tydligare och samma krav kan ställas på t.ex. dagvattenutsläpp oavsett vilken kommun det ligger i. Förslaget innebär även möjligheter för ökad samordning kring olika frågor som underhåll, hantering av massor, utsläpp, korsande ledningar och kontakter med länsstyrelsen.

Observera att detta, precis som för ett dikningsföretag, skulle hantera den tekniska och juridiska delen. Det ska alltså inte förväxlas med det miljöarbete i övrigt som pågår inom avrinningsområdet genom t.ex. Vattenrådet, utan är snarast ett komplement.

Organisation och administration

Det ska vara en tydlig och enkel organisation. Vattenavledningsföretaget ska hållas samman av en s.k. Åman, finansierad av de berörda kommunerna. Det ska finnas en arbetsstyrelse med en representant från varje dikningsföretag. Detta innebär ca 10 personer som har ett årligt möte, och därutöver träffas vid behov. Det ska finnas en arbetsstyrelse för Höje å huvudfåra och en för Önnerupsbäcken, men vissa aktiviteter kan samordnas. De tre kommunerna representeras genom Åmannen.

Åmannen är sammankallande i arbetsstyrelsen, och ska arbeta med de gemensamma frågorna och även sitta med i Vattenrådet. Åmannen har en aktuell lista med kontaktpersoner för de olika sträckorna och kan se till att information och frågor når rätt personer. Det gäller information både från kommuner till dikningsföretag och från dikningsföretag till kommuner.

TÄNKBARA FRÅGOR OCH UPPGIFTER FÖR EN ÅMAN

Placering

En Åman finansieras av de berörda kommunerna. Personen ifråga har lämpligtvis sin tjänst på en av kommunernas förvaltningar där mark- och exploateringsfrågor hanteras.

Samverkan

Den viktigaste uppgiften är att samordna frågor kring vattenavledningen i Höje å huvudfåra och Önnerupsbäcken, men även andra uppgifter kan bli aktuella. Samordning sker genom ett årligt möte med dikningsföretagen i Höje å huvudfåra respektive Önnerupsbäcken. På dessa kan underhåll diskuteras och samordnas, förändringar i dagvattenbelastning stämmas av, information mm. Vid behov kan det även vara aktuellt att delta på dikningsföretagens stämmor.

En Åman ska kunna kontaktas av dikningsföretag, markägare och tjänstemän på kommunerna, och medverka i diskussioner för en helhetssyn på vattenavledningen.

Kontaktlista

En lista med aktuella kontaktpersoner på hela sträckan finns som Bilaga 4. Det finns en del dikningsföretag som saknar styrelse eller syssloman. För dessa har några större deltagare angetts som kontaktpersoner tillsvidare. Praktiskt sett är det Åmannen som ser till att listan hålls uppdaterad. Det är viktigt att även ha kontaktpersoner på kommunerna.

Förutom för samordning kan kontaktlistan användas för att sprida information kring miljöhänsyn vid underhåll, kurser, seminarier mm.

Frågor att bevaka kring underhåll

Den som äger en vattenanläggning, t.ex. ett dike eller en ledning, är enligt miljöbalken skyldig att underhålla den så att skada inte uppkommer för allmänna eller enskilda intressen.

För dikningsföretagen är underhållsansvaret det centrala. Deltagarna har både rättigheten och skyldigheten att underhålla sin vattenanläggning, och i det närmaste strikt ansvar för ev. skador. Eftersom dikningsföretagen har det juridiska underhållsansvaret får det ankomma på dem att avgöra om, när och i vilken omfattning underhåll ska ske inom de delar av ån som omfattas av respektive dikningsföretag.

Eftersom dikningsföretagen har en begränsad kapacitet kan även en liten flödesökning medföra skada, och det är viktigt att utföra regelbundet underhåll. Samtidigt kan miljöintresset ibland vilja minska underhåll med hänsyn till allmänna intressen. En Åman ska informera sig om planerat underhåll och vid behov samordna upphandling och/eller underhåll. Det är även viktigt att öka kunskapen om miljöhänsyn vid underhåll.

En Åman kan även hjälpa till med hantering av underhåll och nödvändiga kontakter med länsstyrelsen vilket har efterfrågats av flera dikningsföretag.

Hjälp att aktivera dikningsföretag

En förutsättning för att kunna göra underhåll och andra åtgärder är att det finns en styrelse eller en syssloman i dikningsföretagen. Många behöver hjälp att kartlägga deltagare, uppdatera kostnadsfördelningslängder, hålla en stämma och välja styrelse.

Att hjälpa dikningsföretagen en bit på vägen med någon form av ekonomiskt eller praktiskt bidrag skulle inte bara gagna dikningsföretagen, utan även andra intressenter i odlingslandskapet, våtmarksanläggare och tillsynsmyndigheten.

Frågor att bevaka vid exploatering

Påverkan på dikningsföretagen ska belysas tidigt i planprocesser. Kommuner och väghållare måste ta hänsyn till recipienterna i odlingslandskapet och beakta kapacitetskraven och avgränsa tillräckligt utrymme för flödesutjämning i sina utbyggnadsplaner.

Vid exploatering ska inte bara dikningsföretagens vattenanläggningar bevakas, utan även tillgängligheten för framtida underhåll och uppläggning av massor. Exploatörer gör ofta nya promenad- och cykelstråk, staket, belysningsstolpar, planteringar mm som kan fördyra underhållet. Merkostnader för underhåll ska belasta den som orsakar det.

Det skulle även vara lämpligt att få fram en enhetlig hantering och märkning av korsande ledningar.

Frågor att bevaka kring dagvatten

Kommunerna bör ta fram en gemensam syn på dagvattenutsläpp vilken kan ligga till grund för riktlinjer för både ny exploatering och för åtgärder på befintliga utsläpp.

Kommunernas delaktighet i underhållskostnaderna pga dagvattenutsläpp har sammanställts i en tabell nedan, och ska uppdateras av Åmannen vid förändring.

Frågor att bevaka kring åtgärder

Att titta på åtgärder är nästa steg i det kommunövergripande arbetet, och det är viktigt att tidigt ta med dikningsföretagen och hantera dem rätt både tekniskt och juridiskt. Lagen ger möjlighet att ompröva markavvattningsföretag vilket görs som ansökningsmål hos mark- och miljödomstolen. Vid en omprövning fastställs nya villkor, t ex annan omfattning av dikningsföretaget, förändring av slänter, omräkning av kostnadsfördelningslängden och utsläpp av dagvatten till företaget.

En Åman kan hjälpa till att bevaka vattenavledningen och påverkan på dikningsföretag i det fortsatta arbetet.

Kostnader för en Åman

Tidsåtgången för en Åman har till en början uppskattats till 1-1,5 månad/år, och omfattar ett årligt möte med dikningsföretagen i Höje å huvudfåra respektive Önnersbäcken, möten med vattenråd, samordning av underhåll, kunskapsspridning, att stämma av förändringar i dagvattenbelastning med kommuner, delta på stämmor vid behov och att föra en dialog med länsstyrelsen om underhåll. Huvudman för en Åman blir de tre kommunerna som på lämpligt sätt då ska fördela kostnaden för denna resurs.

DELAKTIGHET I DIKNINGSFÖRETAG FÖR DAGVATTEN

Utsläpp av dagvatten från hårdgjorda ytor innebär en ökad belastning på Höje å och Önerupsbäcken, och en ökad risk för översvämningar. Oftast har delaktighet för dagvatten i dikningsföretag inte hanterats, men det finns ett antal tillstånd för dagvattenutsläpp och även frivilliga överenskommelser. Delaktigheten ska utgå från del av den totala flödesbelastningen och vad som är skäligt.

Varje dikningsföretag har kvar sin fastställda kostnadsfördelningslängd för fördelning av resterande del i kostnaderna för underhåll.

I tabellen nedan redovisas delaktigheten enligt befintliga tillstånd eller överenskommelser så långt uppströms som dagvattenutsläpp finns. Dessa jämförs sedan i den andra kolumnen med beräknad andel av det totala flödet. För Önerupsbäcken har dock inga beräkningar utförts.

I den sista kolumnen redovisas min föreslagna delaktighet för dagvattenutsläpp. Andelarna ska kunna ändras i takt med att underlaget för dem förbättras. Lunds kommun ingår idag i VA SYD, men jag har inte gått in på vad detta innebär för ansvarsförhållanden och fördelning av kostnader internt.

Höje å huvudfåra

Sträcka	Dagvatten % enl. ök/tillst	Dagvatten % enl. beräkn.	Förslag del- aktighet %
Öresund till Lomma kyrka	Lomma 100%	Lomma 21% Lund 9% Staff 2%	Lomma 100%
Höje åns vaf år 1899 huvudfåra nedströms Önerup	Lund 50%	Lund 9% Staff 2%	Lund 50% Staff 4%
Höje åns vaf år 1899 huvudfåra uppströms Önerup	Lund 50%	Lund 20% Staff 3%	Lund 50% Staff 5%
Längs Källby dammar	Lund 100%	Lund 15% Staff 3%	Lund 100%
Höje åns tf år 1896-1897 huvudfåra nedstr Dynnbäcken	Lund 50%	Lund 23% Staff 7%	Lund 50% Staff 7%
Höje åns tf år 1896-1897 huvudfåra uppstr Dynnbäcken	Lund 20%	Lund 5% Staff 2%	Lund 20% Staff 2%
Höje åns tf år 1896-1897 Dynnbäcken	Staff 75%	Staff 90%	Staff 100%
Höje åns vaf år 1897-1898	Lund 25% Staff 6%	Lund 20% Staff 3%	Lund 25% Staff 6%
Alberta kvarns vaf år 1921	Lund 17,12%	-	Lund 17,12%

Önnerupsbäcken gren norrut genom Flädie

Sträcka	Dagvatten % enl. ök/tillst	Dagvatten % enl. beräkn.	Förslag del- aktighet %
Höje åns vattenavledningsföretag av år 1899	Lund 50%	-	Lund 50%
Dikningsföretaget Önnerup mfl hemman år 1925	Lomma 10%	-	Lomma 10%
Dikningsföretaget Fjellie-Flädie år 1942	Lomma 10%	-	Lomma 10%
Dikningsföretaget Tångamossen av år 1948	Lomma 10% på södra delen	-	Lomma 10% på södra delen

Önnerupsbäcken gren österut genom Fjellie mot Stångby

Dikningsföretaget nr 4 Önnerup av år 1902	-	-	
Dikningsföretaget Fjellie 5 år 1929	-	-	
Dikningsföretaget Fjellie-Nöbbelev år 1936	-	-	
Vattenavl.företaget Nöbbelevs mosse år 1996	Lund 100%	-	Lund 100%
Df nr 5 Vallkärra o reglering av Nöbbelevsbäcken år 1917 och Lund-Vallkärra dikningsföretag år 1966	Lund 60%	-	Lund 60%
Stångby-Vallkärra vattenavledningsföretag år 1969	Lund 50-100%	-	Lund 50-100%

Tilla Larsson

- Bilaga 1. Ansvar i Höje å huvudfåra
- Bilaga 2. Ansvar i Önnerupsbäcken
- Bilaga 3. Översiktskarta
- Bilaga 4. Sammanställning av dikningsföretag med kontaktpersoner

Bilaga 1. ANSVAR I HÖJE Å HUVUDFÅRA

Nedan anges ansvaret för Höje å huvudfåra från kusten till Genarp. Ansvaret anges uppdelat på olika sträckor och längdmätning och dikningsföretag är även markerade på översikt, Bilaga 3.

0/000 – 2/200 Oreglerad sträcka från utloppet i Öresund till Lomma kyrka

Ansvar: Lomma kommun och fastighetsägare.

Fastigheter: LOMMA KOMMUN, LOMMA; LOMMA 22:6 och LOMMA 20:6

Sträckan är belägen helt inom planlagt område i Lomma tätort, men förutom kommunen berör vattenanläggningen två fastigheter närmast kyrkan. Här finns hamnområde och mindre permanenta bryggor för fritidsbåtar. En översyn av dessa pågår på kommunen.

2/200 – 6/200 Höje åns vattenavledningsföretag av år 1899

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-LOM-104

Ansvar: Vattenavledningsföretaget

Detta företag omfattar förutom huvudfåran en sidogren av ån vid Habo. Det är ”Höje å norra gren” som ligger mellan Höje å och Önnerupsbäcken.

6/200 – 8/800 Sträckan vid Trolleberg

Ansvar: Denna sträcka är troligen opåverkad av människan varför det är tveksamt om ån här är att anse som en vattenanläggning.

Fastigheter: LUND; VÄRPINGE 15:1, 15:4, 16:20 och 13:15 samt STAFFANSTORP; TROLLEBERG 1:1.

Ån har här goda lutningsförhållanden. Den är tämligen djupt nedskuren och på södra sidan stiger marken kraftigt 10 å 15 m.

8/800 – 10/400 Reglerad sträcka förbi reningsdammarna vid Källby

Ansvar: Lunds kommun enligt vattendom

Ån har haft sin nuvarande sträckning sedan 1972 då den flyttades åt söder i samband med utbyggnad av reningsdammarna vid Källby reningsverk. Omläggningen av ån ingick i den prövning som vattendomstolen gjorde för utsläpp av avloppsvatten.

10/400 – 18/350 Torrlägningsföretaget Höje å av år 1896-97

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-BRÅ-24

Ansvar: Torrlägningsföretaget

Detta företag sträcker sig från järnvägen Malmö-Lund upp till Bjällerup, inklusive sidogrenen Dynnbäcken upp till Staffanstorps tätort.

18/350 – 22/070 Höje åns vattenavledningsföretag av år 1897-98

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-KYR-98

Ansvar: Vattenavledningsföretaget

Detta företag sträcker sig mellan Bjällerup och Kornheddinge, och omfattar även ett större tilloppsdike i Kornheddinge.

22/070 – 23/950 Oreglerad sträcka från Kornheddinge till Örupsgården

Ansvar: Fastighetsägare

Fastigheter: STAFFANSTORP; TRULSTORP 1:28, ÖRUP 7:9, ÖRUP 5:1 och KORNHEDDINGE 2:2

På denna sträcka finns ett kvarndämme i Kornheddinge.

23/950 – 25/100 Alberta kvarn vattenavledningsföretag år 1921

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-1172

Ansvar: Vattenavledningsföretaget

Detta företag sträcker sig upp till Alberta kvarn.

25/100 – 26/300 Oreglerad sträcka från Alberta kvarn till Esarp

Ansvar: Fastighetsägare

Fastigheter: STAFFANSTORP; ESARP 1:3, ALBERTA 2:21 och ALBERTA 5:13

I sträckans nedre del ligger kvarndämmet vid Alberta, och i dess övre del ligger kvarndämmet vid Esarp.

26/300 – 30/300 Dikningsföretaget Höje ån år 1939

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-662

Ansvar: Dikningsföretaget

Detta företag sträcker sig från Esarp till Genarp.

Bilaga 2. ANSVAR I ÖNNERUPSBÄCKEN

Nedan anges ansvaret för Önnerupsbäckens huvudfåra och vi har här tittat på två huvudgrenar; norrut genom Flädie och österut genom Fjellie mot Stångby. Ansvaret anges uppdelat på olika sträckor och längdmätning och dikningsföretag är även markerade på översikt, Bilaga 3.

Gren norrut genom Flädie0/000 –0/150 Vattendom

Akt: Vattendom VA 13/94, DVA 5/96 och M17-99
Ansvar: Lunds kommun

Denna sträcka ingår i Höjeåns vattenavledningsföretag av år 1899, men enligt vattendom har Lunds kommun anlagt en överfallströskel, och därmed även tagit över ansvaret för den del av Önnerupsbäcken som sträcker sig nedströms till Höje å.

0/150 –0/950 Höje åns vattenavledningsföretag av år 1899

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-LOM-104
Ansvar: Vattenavledningsföretaget och Lunds kommun

Vattenavledningsföretaget har en sidogren, Höje å norra gren, upp i Önnerupsbäcken.

0/950 –2/000 Dikningsföretaget Önnerup mfl hemman år 1925

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-168
Ansvar: Dikningsföretaget

Företaget reglerar huvudfåran upp till Önnerup.

2/000 –5/200 Dikningsföretaget Fjellie-Flädie år 1942

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-752
Ansvar: Dikningsföretaget

Företaget reglerar fåran norrut till Flädie by, och ersatte ett äldre företag från 1891.

5/200 –6/670 Dikningsföretaget Tångamossen av år 1948

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-957
Ansvar: Dikningsföretaget

Företaget reglerar fåran norrut genom Flädie by, och ersatte ett äldre företag från 1894.

6/670 –7/750 Dikningsföretaget Höje å år 1899

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-LOM-104
Ansvar: Vattenavledningsföretaget

Gren österut genom Fjellie mot Stångby0/000 –0/800 Dikningsföretaget nr 4 Önnerup av år 1902

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-FJE-111

Ansvar: Dikningsföretaget

Detta företag ansluter från öster till Dikningsföretaget Fjellie-Flädie år 1942.

0/800 –1/900 Oreglerad sträcka

Ansvar: Fastighetsägare

Fastigheter: LOMMA; FJELLIE 7:26, FJELLIE 48:1, FJELLIE 47:1, FJELLIE 46:1, FJELLIE 45:1, FJELLIE 19:3 och FJELLIE 15:1.

1/900 –2/600 Dikningsföretaget Fjellie 5 år 1929

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-230

Ansvar: Dikningsföretaget

Detta företag sträcker sig genom Fjellie by och fortsätter åt nordost mot Fels mosse.

2/600 –3/350 Oreglerad sträcka

Ansvar: Fastighetsägare

Fastigheter: LOMMA; FJELLIE 24:4 och FJELLIE 15:1

3/350 –3/450 Dikningsföretaget Fjellie-Nöbbelev år 1936

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-520

Ansvar: Dikningsföretaget

Företaget kommer in från sydöst, och endast en kort sträcka ligger i denna fåra.

3/450 –4/200 Oreglerad sträcka

Ansvar: Fastighetsägare

Fastigheter: LOMMA; FJELLIE 17:40 och FJELLIE 17:38

4/200 –6/040 Vattenavledningsföretaget Nöbbelevs mosse år 1996

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-2316

Ansvar: Lunds kommun

Denna sträcka har varit föremål för flera förrättningar, senast 1996 då Nöbbelevs mosse byggdes om för att fungera bättre som ett magasin för dagvatten. Lunds kommun har hela ansvaret, men i förrättningen finns en uppdelning på park/natur och på va.

6/040 –7/400 Dikningsföretaget nr 5 Vallkärra o reglering av Nöbbelevsbäcken år 1917

Akt: Arkiverad på lantmäteriet som akt 12-VAK-99

Ansvar: Dikningsföretaget och Lunds kommun

Detta företag omprövades delvis genom Lund-Vallkärra dikningsföretag år 1966 (akt 12-LN-2223) där Lunds kommun fick ett deltagande i underhåll med 60 %.

7/400 –9/700 Stångby-Vallkärra vattenavledningsföretag år 1969

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-2248

Ansvar: Lunds kommun, VALLKÄRRA 3:21 och VALLKÄRRATORN 9:92

Lund började få problem med avledning av dagvatten, och genom denna förrättning togs ett helhetsgrepp över en längre sträcka för att få bättre kapacitet. Det gamla dikningsföretaget kulverterades och en sträcka fördjupades, Lund fick rätt att avleda dagvatten och underhållsansvaret reglerades. Samtidigt flyttades avrinningen från ett annat avrinningsområde hit. 325 ha som tidigare avledets genom Stångby flyttades till denna gren.

Lunds kommun har 100 % av kostnaderna för underhåll förutom för sträckan över VALLKÄRRA 3:21 upp till bebyggelsen i Stångby. Här har kommunen 50 % och fastighetsägarna 50 %.

9/700 –11/300 Dikningsföretaget Vallkärratorn-Hoby år 1950

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-949

Ansvar: Dikningsföretaget

Detta företag kommer in från öster, och fortsatte ursprungligen västerut genom Stångby. Genom förrättningen från 1969 ovan avleddes det istället söderut.

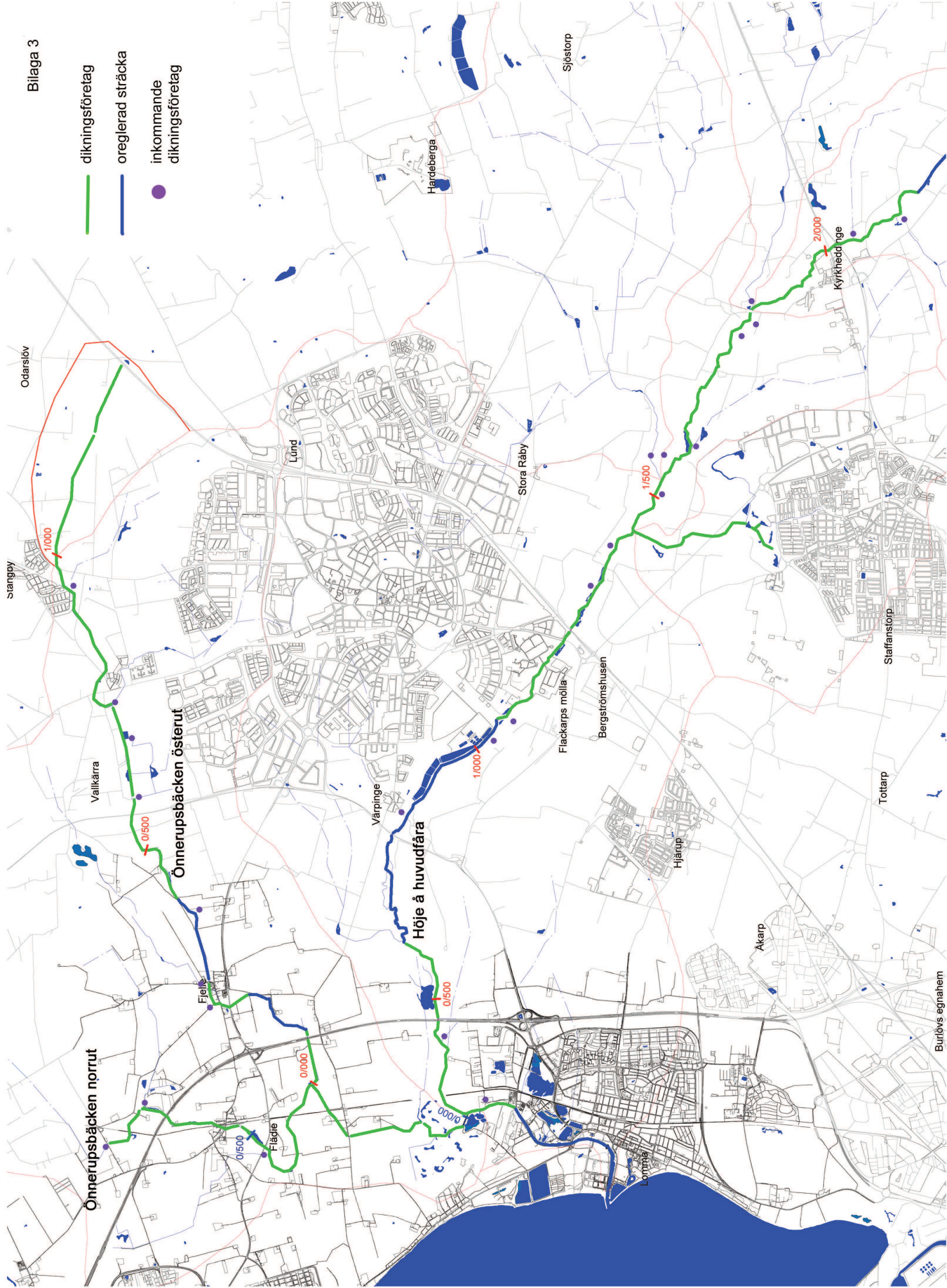
11/300 –12/900 Dikningsföretaget Västra Odarslöv-Hoby år 1943

Akt: Arkiverad på länsstyrelsen som akt 12-LN-769

Ansvar: Dikningsföretaget

Detta företag ligger längst uppströms i avrinningsområdet och slutar vid väg E22.

- dikningsföretag
- oregrerad sträcka
- inkommande
dikningsföretag

Bilaga 4. Kontaktpersoner för Höje å huvudfåra och Önnerupsbäcken / uppdaterad 120601						
Ansvarig	Akt	Styr.	Kontakt 2012	Adress		
Höje å huvudfåra						
Lomma kommun			Bengt Lavesson	Tekniska förvaltningen	234 81	Lomma
LOMMA;LOMMA 22:6			Lindströms i Lomma	Prästbergavägen 53	234 35	Lomma
LOMMA;LOMMA 20:6			Lomma församling	Skolgatan 4	234 31	Lomma
Höjeåns vattenavledningsföretag av år 1899	12-LOM-104	ja	Lennart Svensson	Smedgatan 4	234 36	Lomma
LUND;VÄRPINGE 15:1			Gunilla Milburne mfl	Svartstensgatan 6A	116 20	Stockholm
LUND;VÄRPINGE 15:4			Sven Ådahl mfl	Önnerupsvägen 5	227 53	Lund
LUND;VÄRPINGE 15:20			Lunds kommun, Markus Wallenäs	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
LUND;VÄRPINGE 13:15			Claes Wachtmeister	Pilsåker Värpinge 701	225 93	Lund
STAFFANSTORP;TROLLEBERG 1:1			Knut Wachtmeister	Trollebergs gård	245 61	Staffanstorp
Källby reningsverk			Lunds kommun, Markus Wallenäs	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
Torrlägningsföretaget Höjeån av år 1896-1897	12-BRÅ-24	ja	Mårten Persson	Höjebromölle 1A	245 93	Staffanstorp
Höjeåns vattenavledningsföretag av år 1897-1898	12-KYR-98	ja	Emil Sellvik	Södergård	245 92	Staffanstorp
STAFFANSTORP; TRULSTORP 1:28			Olsson, Mats Ove Roland	Trulstorsvägen 218	245 92	Staffanstorp
STAFFANSTORP; ÖRUP 7:9			Tomas Jönsson mfl	Örupsgård,Esarpsv.331	245 94	Staffanstorp
STAFFANSTORP; ÖRUP 5:1			John Einar Persson mfl	Albertavägen 192	245 91	Staffanstorp
STAFFANSTORP; KORNHEDDINGE 2:2			Bengt Edmund Jönsson	Kornheddingevägen 7	245 91	Staffanstorp
Alberta kvarn vattenavledningsföretag år 1921	12-LN-1172	nej	Tomas Jönsson	Örupsgård,Esarpsv.331	245 94	Staffanstorp
STAFFANSTORP; ESARP 1:3			Tore Håkansson mfl	Bjällerups Säteri	245 92	Staffanstorp
STAFFANSTORP; ALBERTA 5:13			Pål Strömberg	Alberta Kvarnväg 13	245 91	Staffanstorp
STAFFANSTORP; ALBERTA 2:21			Nils Gösta Bengtsson mfl	Albertavägen 128-46	245 91	Staffanstorp
Dikningsföretaget Höjeån år 1939	12-LN-662	ja	Marianne Blad	Åspet 161	247 99	Genarp
Önnerupsbäcken norrut						
Vattendom Habo dammar			Lunds kommun, Cecilia Backe	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
Höjeåns vattenavledningsföretag av år 1899	12-LOM-104	ja	Lennart Svensson	Smedgatan 4	234 36	Lomma
Dikningsföretaget Önnerup mfl hemman år 1925	12-LN-168	ja	Martha Henriksson Witt	Önnerupsvägen 26	237 91	Bjärred
Dikningsföretaget Fjellie-Flädie år 1942	12-LN-752	nej	Hans Hansson	Önnerup Stamhem	237 91	Bjärred
			Lunds domkyrka	Box 139	221 00	Lund
Dikningsföretaget Tångamossen av år 1948	12-LN-957	nej	Ingvar Jonsson	Fjellievägen 116	237 91	Bjärred
			Jan Anders Hansson	Flädie Mejeriväg 24	237 91	Bjärred
Önnerupsbäcken österut						
Dikningsföretaget nr 4 Önnerup av år 1902	12-FJE-111	nej	Jan Sivert Hansson	Flädie mejeriväg 23	237 91	Bjärred
			Lars Magnusson	Västangårdsv 94	245 61	Staffanstorp
			Mattias Hansson	Sivedals gård	237 91	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;7:26			Per Jörgen Larsson mfl	Fjellie Lillebyväg 12 A	237 91	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;48:1			Mats Tommy C Jönsson mfl	Fjellie Lillebyväg 4	237 91	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;47:1			Kerstin A-C Lethin	Helgas väg 4 lgh 1005	237 31	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;46:1			Per Martin Kalthoff	Hästenlöv 1538	268 72	Teckomatorp
LOMMA;FJELLIE;45:1			Pierre Höög mfl	Fjellie Lillebyväg 8	237 31	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;19:3			Karin Lisbeth Lövendahl mfl	Fjellievägen 112	237 31	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;15:1			Per Lennart Andersson	Fjellievägen 114	237 91	Bjärred
Dikningsföretaget Fjellie 5 år 1929	12-LN-230	nej	Erik Lövendal	Solnäs gård Fjellie	237 91	Bjärred
			Per Lennart Andersson	Fjellievägen 114	237 91	Bjärred
			Bengt Olsson	Fjellie byaväg 20	237 91	Bjärred
			Lunds Stifts Prästlönetillg	Box 32	221 00	Lund
LOMMA;FJELLIE;24:4			Lars Albinsson	Fjellie Laxmansväg 4	237 91	Bjärred
Dikningsföretaget Fjellie-Nöbbelöv år 1936	12-LN-520	nej	Brahme	Storegårdsvägen 5	237 91	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;17:40			Sven-Håkan Karsten Hansson	Fjellievägen 124	237 91	Bjärred
LOMMA;FJELLIE;17:38			Per Kroon mfl	Fjellievägen 109	237 91	Bjärred
Vattenavl.företaget Nöbbelövs mosse år 1996	12-LN-2316	ja	Lunds kommun, Cecilia Backe	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
Df nr 5 Vallkärra reglering av Nöbbelövsbäcken år 1917	12-VAK-99	ja	Per Persson	Vallkärra 251, Elisbo	225 91	Lund
Stångby-Vallkärra vattenavledningsföretag år 1969	12-LN-2248	nej	Lunds kommun, Markus Wallenäs	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
LUND;VALLKÄRRA 3:21			Per Persson	Vallkärra 251, Elisbo	225 91	Lund
			Göran Persson	Vallkärrav 60, Valltuna	226 50	Lund
LUND;VALLKÄRRATORN 9:92			Lunds kommun, Markus Wallenäs	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
Dikningsföretaget Vallkärratorn-Hoby år 1950	12-LN-949	nej	Lunds kommun, Markus Wallenäs	Byggmästaregatan 4	222 37	Lund
			Bengt Hansson	Ladugårdsmarken 571	225 91	Lund
			Inge Wilhelmsson	Ladugårdsmarken	225 91	Lund
Dikningsföretaget Västra Odarslöv-Hoby år 1943	12-LN-769	ja	Thure Gabriel Gyllenkrok	Björnstorps slott	247 98	Genarp